

Briuselis, 2018 12 19
COM(2018) 890 final

**KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI, EUROPOS VADOVŲ
TARYBAI, TARYBAI, EUROPOS CENTRINIAM BANKUI, EUROPOS
EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI, REGIONŲ KOMITETUI
IR EUROPOS INVESTICIJŲ BANKUI**

**Pasirengimas Jungtinės Karalystės išstojimui iš Europos Sąjungos 2019 m. kovo 30 d.
Komisijos nenumatytų atvejų veiksmų plano įgyvendinimas**

„Europos Vadovų Taryba ragina intensyviau dirbti, siekiant visais lygmenimis pasirengti Jungtinės Karalystės išstojimo pasekmėms, atsižvelgiant į visus galimus rezultatus.“

Europos Vadovų Taryba (50 straipsnis), 2018 m. gruodžio 13 d.¹

1. Įžanga

Jungtinė Karalystė nusprendė išstoti iš Europos Sąjungos pasinaudodama Europos Sąjungos sutarties 50 straipsnyje nustatyta procedūra. Jeigu sprendimas nebus atšauktas² arba laikotarpis bus vienbalsiai pratęstas, ji išstos praėjus vos daugiau kaip 100 dienų. Komisija apgailestauja dėl šio sprendimo, tačiau jį gerbia. Kaip pabrėžiama 2018 m. liepos 19 d. Komisijos paskelbtame pirmajame komunikate dėl pasirengimo „Brexit’ui“³, nepriklausomai nuo numatyto išstojimo varianto, Jungtinės Karalystės pasirinkimas sukels didelių trikdžių. Todėl Komisija nuolat ragino Europos piliečius, įmones ir valstybes nares rengtis visiems galimiems išstojimo variantams, įvertinti aktualią riziką ir planuoti, kaip galėtų ją sušvelninti.

2018 m. lapkričio 13 d. Komisija savo antrajame komunikate dėl pasirengimo „Brexit’ui“⁴ paskelbė nenumatytų atvejų veiksmų planą. Veiksmų plane paskelbtos nenumatytų atvejų priemonės yra vienašalės žalos ribojimo priemonės ir gali sušvelninti sunkiausius išstojimo be susitarimo padarinius. 2018 m. lapkričio 14 d. Komisijos ir Jungtinės Karalystės derybininkai susitarė dėl Susitarimo dėl išstojimo sąlygų⁵. 2018 m. lapkričio 22 d. Komisija patvirtino pasiektą Susitarimą dėl išstojimo⁶. 2018 m. lapkričio 25 d. Europos Vadovų Taryba (50 straipsnis) patvirtino Susitarimą dėl išstojimo ir paragino Komisiją, Europos Parlamentą ir Tarybą imtis reikiamų veiksmų siekiant užtikrinti, kad susitarimas įsigaliotų 2019 m. kovo 30 d. ir taip būtų užtikrintas tvarkingas išstojimas⁷.

2018 m. gruodžio 5 d. Komisija priėmė du pasiūlymus dėl Tarybos sprendimų dėl Susitarimo dėl išstojimo pasirašymo ir sudarymo, kad ES susitarimą galėtų sudaryti ir ratifikuoti per ateinančias savaites. 2018 m. gruodžio 13 d. Europos Vadovų Taryba (50 straipsnis) patvirtino pritarianti Susitarimui dėl išstojimo ir ketinanti imtis jo ratifikavimo. Susitarimą dėl išstojimo turės ratifikuoti Jungtinė Karalystė, laikydamosi savo konstitucinių reikalavimų. Komisija toliau siekia, kad abi šalys ratifikuotų Susitarimą dėl išstojimo, ir laiko tai prioritetu.

2018 m. gruodžio 13 d. Europos Vadovų Taryba (50 straipsnis) taip pat paragino aktyviau visais lygmenimis rengtis Jungtinės Karalystės išstojimo pasekmėms ir visiems jo variantams. Šiame komunikate paaiškinamos priemonės, kurias Komisija, atsiliepdama į šį raginimą, priėmė šiandien, 2018 m. gruodžio 19 d., kartu su kitomis svarbiomis nenumatytų atvejų veiksmų plano įgyvendinimo priemonėmis.

¹ <https://www.consilium.europa.eu/media/37508/13-euco-art-50-conclusions-en.pdf>

² Jungtinė Karalystė gali vienašališkai, aiškiai ir besąlygiškai atšaukti pranešimą apie savo ketinimą išstoti iš ES (Byla C-621/18 *Wightman ir kiti prieš Secretary of State for Exiting the European Union*).

³ https://ec.europa.eu/info/publications/preparing-withdrawal-united-kingdom-european-union-30-march-2019_lt

⁴ https://ec.europa.eu/info/publications/communication-preparing-withdrawal-united-kingdom-european-union-30-march-2019-contingency-action-plan-13-11-2018_en

⁵ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/joint_report_0.pdf;

https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/draft_withdrawal_agreement_0.pdf

⁶ Pranešimas Komisijai, 2018 m. lapkričio 22 d., C(2018)9001.

⁷ <https://www.consilium.europa.eu/media/37103/25-special-euco-final-conclusions-en.pdf>

2. Komisijos nenumatytų atvejų veiksmų planas

Kadangi toliau tvyro netikrumas dėl ratifikavimo proceso Jungtinėje Karalystėje, atsižvelgdama į gruodžio 13 d. Europos Vadovų Tarybos (50 straipsnis) išvadas, Komisija toliau skubiai įgyvendina nenumatytų atvejų veiksmų planą. Šiandien Komisija priėmė visus tame veiksmų plane anonsuotus pasiūlymus dėl teisės aktų ir deleguotuosius aktus⁸. Likusiųjų jos anonsuotų įgyvendinimo aktų projektai bus parengti ne vėliau kaip 2019 m. vasario 15 d., kad kompetentingi komitetai galėtų laiku balsuoti.

Be to, Komisija toliau glaudžiai bendradarbiavo su valstybėmis narėmis, kad būtų koordinuojamas ES ir nacionalinio lygmens planavimas. Komisijos priimtame ir šiame komunikate aprašytame priemonių pakete atsižvelgta į diskusijas su valstybėmis narėmis⁹. Šis veiksmas papildo pasirengimo priemones, kurių jau imtasi pagal antrąjį komunikatą dėl pasirengimo.

Komisija ragina Europos Parlamentą ir Tarybą pasiūlymus priimti skubos tvarka. Valstybės narės turėtų paspartinti savo darbus ir rengtis visiems Jungtinės Karalystės išstojimo variantams.

Komisija taip pat ragina valstybes nares vengti dvišalių susitarimų, sutarčių ir diskusijų su Jungtine Karalyste. Tai pakenktų ratifikavimo procesui, daugeliu atvejų nebūtų suderinama su Sąjungos teise, ir kiltų pavojus, kad valstybėms narėms bus sudarytos nevienodos sąlygos. Be to, tai apsunkintų būsimas Sąjungos derybas su Jungtine Karalyste dėl naujos partnerystės. Kaip ir Susitarimo dėl išstojimo atveju, būtina toliau laikytis vieningo požiūrio į pasirengimą ir su nenumatytais atvejais susijusį darbą.

3. Vykdoma veikla

Kaip nurodyta antrajame komunikate dėl pasirengimo „Brexit’ui“, visais lygmenimis priimtos nenumatytų atvejų priemonės¹⁰ turėtų atitikti šiuos principus:

- nenumatytų atvejų priemonėmis neturėtų būti sukurta tokia nauda, kokią teikia narystė Sąjungoje, ar atkurtos pereinamojo laikotarpio sąlygos, numatytos Susitarimo dėl išstojimo projekte;
- jos turėtų būti laikinos. Komisija, kai tinka, pasiūlė šiandien priimtų priemonių galiojimo trukmės apribojimus, atitinkančius konkrečią padėtį atitinkamame sektoriuje;
- jas turėtų vienašališkai priimti Europos Sąjunga savo interesų labai ir reikia galimybės jas bet kada atšaukti;
- jos turėtų atitikti Sutartyse numatytą kompetencijos pasidalijimą;
- nacionalinės nenumatytų atvejų priemonės turėtų būti suderinamos su ES teise;
- jomis neturėtų būti siekiama išspręsti vėlavimo problemą, kurios būtų buvę galima išvengti atitinkamiems suinteresuotiesiems subjektams taikant pasirengimo priemones ir laiku ėmusius veiksmų.

⁸ Žr. antrojo komunikato dėl pasirengimo „Brexit’ui“ I ir II priedus.

⁹ Valstybėms narėms (ES 27) surengta sektoriinių pasirengimo seminarų; jie išvardyti antrojo komunikato dėl pasirengimo „Brexit’ui“ 6 priede.

¹⁰ Prireikus vėlesniame etape į šį veiksmų sąrašą gali būti įtraukta papildomų veiksmų.

Pagal SESV 355 straipsnio 3 dalį ir tiek, kiek numatyta 1972 m. Jungtinės Karalystės stojimo į Europos Bendrijas akte, Sąjungos teisė taikoma Gibraltarui, kaip Europos teritorijai, už kurios išorės santykius atsako valstybė narė. Kai Jungtinė Karalystė nebebus valstybė narė, SESV 355 straipsnio 3 dalis Gibraltarui taikoma nebebus. Taigi nenumatytų atvejų priemonės Gibraltarui negalios.

4. Piliečiai

Jei Susitarimas dėl išstojimo nebus ratifikuotas, ES piliečiai, gyvenantys Jungtinėje Karalystėje, nebebus saugomi pagal ES laisvo judėjimo taisykles. Nuo išstojimo dienos Jungtinės Karalystės piliečiams Europos Sąjungoje galios bendrosios trečiųjų šalių piliečiams Europos Sąjungoje taikomos taisyklės. Tai turėtų poveikį jų teisei gyventi ir dirbti ten, kur jie šiuo metu gyvena, ir socialinei apsaugai, kuria jie šiuo metu naudojasi.

Komisija nuolat tvirtino, kad ES piliečių apsauga Jungtinėje Karalystėje ir Jungtinės Karalystės piliečių apsauga Europos Sąjungoje yra vienas iš prioritetų. Ji ragina valstybes nares laikytis palankaus požiūrio į Jungtinės Karalystės piliečius (nacionalus), kurie jau gyvena jų teritorijoje¹¹. Lapkričio 13 d. komunikate Komisija palankiai įvertino Ministrės Pirmininkės T. May patikinimą¹², kad ir išstojimo be susitarimo atveju ES piliečių teisės Jungtinėje Karalystėje bus saugomos panašiai. Komisija tikisi, kad šis patikinimas bus greitai įformintas ir piliečiai galės juo kliautis.

Teisė pasilikti

Europos Sąjungoje gyvenantiems Jungtinės Karalystės piliečiams (nacionalams) bus taikomos ES ir nacionalinės taisyklės, susijusios su trečiųjų šalių piliečių teise atvykti, gyventi ir dirbti ES valstybėse narėse. Trumpalaikio buvimo (iki 90 dienų per 180 dienų laikotarpį) klausimu Komisija priėmė pasiūlymą dėl reglamento¹³, kuriuo Jungtinės Karalystės piliečiai (nacionalai) atleidžiami nuo vizos reikalavimų su sąlyga, kad visi Sąjungos piliečiai taip pat atleidžiami nuo Jungtinės Karalystės vizos reikalavimų. Trečiųjų šalių piliečiai, kurie bet koku tikslu nori gyventi ES valstybėje narėje ilgiau kaip 90 dienų, turi gauti nacionalinės migracijos institucijos leidimą gyventi arba ilgalaikę vizą. Trečiųjų šalių piliečiams, penkerius metus teisėtai gyvenusiems vienoje valstybėje narėje ir atitinkantiems tam tikras sąlygas, turi būti pagal Sąjungos taisykles suteiktas tos valstybės narės ilgalaikio gyventojų statusas. Antrajame komunikate dėl pasirengimo „Brexit’ui“ Komisija paaiškino, kad, jos nuomone, šiuo klausimu priimant sprendimą turėtų būti atsižvelgiama į Jungtinės Karalystės piliečių (nacionalų) teisėto gyvenimo valstybėje narėje laikotarpius iki išstojimo.

Atsižvelgdama į šias aplinkybes, Komisija ragina valstybes nares:

- ✓ laikantis Sąjungos teisės nuostatų, imtis priemonių, kad visi Jungtinės Karalystės piliečiai (nacionalai), kurie teisėtai gyvena valstybėje narėje 2019 m. kovo 29 d., toliau be pertrūkio būtų laikomi tos valstybės narės teisėtais gyventojais;

¹¹ Šio komunikato sąvoka „Jungtinės Karalystės piliečiai“ (nacionalai) turėtų būti suprantama kaip apimanti ir jų šeimos narius iš trečiųjų šalių, kurie išstojimo metu jau gyveno atitinkamoje priimančiojoje valstybėje.

¹² <https://www.gov.uk/government/news/pm-brexit-negotiations-statement-21-september-2018>.

¹³ COM(2018) 745 *final*.

- ✓ būti pasirengusias išduoti leidimus gyventi šalyje atitinkamiems Jungtinės Karalystės piliečiams (nacionalams), kaip jų teisėto buvimo šalyje ir teisės dirbti įrodymą. Valstybės narės, visų pirma tos, kuriose tokių asmenų daugiausia, raginamos laikytis Sąjungos teisės nuostatas atitinkančio pragmatiško požiūrio – išduoti laikinus leidimus gyventi šalyje, kol bus galima išduoti galutinius leidimus gyventi¹⁴. Siekiant atsižvelgti į konkrečią situaciją kiekvienoje valstybėje narėje, galima pasinaudoti keliomis techninėmis galimybėmis, kaip antai priimti nacionalines teisėkūros priemonės, išduoti laikinuosius dokumentus arba pripažinti ankstesnius dokumentus; ir
- ✓ imtis visų būtinų teisinių ir administracinių priemonių, kad iki išstojimo dienos būtų galima išduoti laikinus leidimus gyventi šalyje ir iki 2019 m. pabaigos sutvarkyti prašymus dėl galutinių leidimų gyventi šalyje naudojant vienodą formą¹⁵.

Siekdama užtikrinti nuoseklų požiūrį, Komisija su valstybėmis narėmis (ES 27) 2018 m. gruodžio 20 d. aptars kitus praktinius klausimus.

Jungtinėje Karalystėje gyvenančių ES piliečių labai darbuosis ne tik valstybių narių diplomatinės atstovybės Jungtinėje Karalystėje, bet ir Komisijos atstovybės Jungtinėje Karalystėje biurai: jie toliau atidžiai stebės Jungtinės Karalystės poziciją dėl Sąjungos piliečių gyvenamosios vietos išlaikymo Jungtinėje Karalystėje. Ji teiks informaciją ir praktines žinias piliečiams, kuriems tai aktualu.

Socialinės apsaugos koordinavimas

Sąjungos teisės aktais nustatytos bendros socialinės apsaugos koordinavimo taisyklės, kad būtų apsaugotos **ES piliečių**, kurie pasinaudojo savo pagrindine teise išvykti į kitą valstybę narę, **socialinės apsaugos teisės**. Sąjungos taisyklės dėl socialinės apsaugos koordinavimo apima pagal nacionalinės teisės aktus nustatytas teises, susijusias su liga, motinyste ir tėvyste, pensijomis, invalidumu, nedarbu, išmokomis šeimai, nelaimingais atsitikimais darbe ir profesinėmis ligomis¹⁶. Principai, kuriais grindžiamos socialinės apsaugos koordinavimo taisyklės, užtikrina, kad piliečiams būtų taikomi tik vienos valstybės narės teisės aktai (vientisumo principas) ir kad jie turėtų tokias pačias teises ir pareigas, kaip ir tos valstybės narės, kurios teisės aktai jiems taikomi, piliečiai (vienodo požiūrio principas). Principai taip pat reiškia, kad svarstydamas, ar asmuo turi teisę gauti išmoką, valdžios institucijos atsižvelgia į ankstesnius draudimo, darbo ar gyvenimo kitose valstybėse narėse laikotarpius (sumavimo principas) ir kad piliečiai paprastai gali gauti išmokas pinigais, į kurias jie turi teisę, net jeigu jie gyvena kitoje valstybėje narėje (perkeliamumo principas).

Jei Susitarimas dėl išstojimo nebus ratifikuotas, Jungtinei Karalystei nebebus taikomos Sąjungos taisyklės dėl socialinės apsaugos koordinavimo. ES piliečiams, kurie Jungtinėje Karalystėje dirba ar gyvena šiuo metu arba gyvena ar dirbo anksčiau, tai kelia susirūpinimą

¹⁴ Norėdami toliau gyventi ir dirbti ES valstybėje narėje, joje per išstojimą gyvenantys Jungtinės Karalystės piliečiai (nacionalai) turės iš nacionalinių migracijos institucijų gauti trečiųjų šalių piliečiams skirtą leidimą gyventi šalyje.

¹⁵ Kaip numatyta 2002 m. birželio 13 d. Tarybos reglamente (EB) Nr. 1030/2002, nustatančiame vienodą leidimų apsigyventi trečiųjų šalių piliečiams formą (OL L 157, 2002 6 15, p. 1).

¹⁶ 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo (OL L 166, 2004 4 30, p. 1) ir 2009 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 987/2009, nustatantis Reglamento (EB) Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo įgyvendinimo tvarką (OL L 284, 2009 10 30, p. 1).

dėl savo teisių į socialinę apsaugą. Tas pats pasakytina ir apie Jungtinės Karalystės piliečius (nacionalus), kurie šiuo metu dirba ir (arba) gyvena kitoje valstybėje narėje.

Komisija ragina valstybes nares imtis visų įmanomų priemonių, kad būtų išspręsti šie susirūpinimą keliantys klausimai, suteiktas teisinis tikrumas ir apgintos teisės į socialinę apsaugą, kurias piliečiai įgijo iki 2019 m. kovo 30 d. naudodamiesi savo teise į laisvą judėjimą.

Konkrečiai, Komisija ragina valstybes nares:

- ✓ atsižvelgti į ES 27 piliečių ir Jungtinės Karalystės piliečių (nacionalų) darbo ir (arba) draudimo laikotarpius Jungtinėje Karalystėje iki išstojimo;
- ✓ informuoti piliečius, kad jie turėtų saugoti atitinkamus dokumentus, kuriais patvirtinami šių laikotarpių duomenys;
- ✓ užtikrinti, kad iki išstojimo buvusių laikotarpių sumavimas būtų naudingas ir tiems, kurie toliau gyvena Jungtinėje Karalystėje;
- ✓ perkelti senatvės pensijas į Jungtinę Karalystę, nepaisant to, kad ji bus trečioji šalis. Tai būtų taikoma tiems piliečiams, kurie toliau gyvena Jungtinėje Karalystėje po išstojimo dienos, taip pat Jungtinės Karalystės piliečiams, kurie iki išstojimo dienos įgijo teisę į senatvės pensiją ES 27 valstybėse narėse.

2018 m. gruodžio 20 d. Komisija ES 27 valstybėms narėms pateiks konkrečių išsamių patarimų, kaip nenumatytais atvejais užtikrinti socialinės apsaugos koordinavimo nuoseklumą, kurio valstybės narės turėtų laikytis nuo išstojimo dienos.

Komisija primena, kad Sąjunga turi išimtinę kompetenciją koordinuoti socialinę apsaugą, susijusią su iki išstojimo dienos buvusių laikotarpių ir faktinių aplinkybių bei įvykių traktavimu.

5. Konkrečių sektorių reguliavimas

Finansinės paslaugos

Jei Susitarimas dėl išstojimo nebus ratifikuotas, Jungtinėje Karalystėje įsisteigę finansinės veiklos vykdytojai nuo išstojimo dienos praras teisę teikti paslaugas ES 27 valstybėse narėse pagal ES finansinių paslaugų pasus. Todėl Jungtinės Karalystės veiklos vykdytojai ir tokios pat veiklos vykdytojai iš ES 27 valstybių narių turi laiku imtis veiksmų, kad, Jungtinei Karalystei išstojus iš ES, bet kurio išstojimo varianto atveju būtų laikomasi Sąjungos teisės, kaip Komisija paskelbė suinteresuotiesiems subjektams skirtuose pranešimuose¹⁷.

Išnagrinėjusi su išstojimo be susitarimo variantu susijusią riziką finansų sektoriuje, atsižvelgdama į Europos Centrinio Banko ir Europos priežiūros institucijų nuomonę, Komisija padarė išvadą, kad, siekiant užtikrinti finansinį stabilumą ES 27 valstybėse narėse, būtinas tik ribotas nenumatytų atvejų priemonių skaičius. Šiomis priemonėmis sumažinama finansinio stabilumo rizika tik tose srityse, kuriose, norint pašalinti tą riziką iki išstojimo dienos, vien

¹⁷ https://ec.europa.eu/info/brexit/brexit-preparedness/preparedness-notice_lt#fisma.

rinkos dalyvių pasirengimo veiksų aiškiai nepakanka. Todėl Komisija šiandien priėmė šiuos teisės aktus, kurie bus taikomi nuo išstojimo dienos, jei Susitarimas dėl išstojimo nebus ratifikuotas:

- ✓ laikiną sąlyginį 12 mėnesių galiosiantį sprendimą dėl lygiavertiškumoⁱ, kuriuo siekiama užtikrinti, kad nebūtų sutrikdyta **išvestinių finansinių priemonių centrinė tarpuskaita**. Tai leis Europos vertybinių popierių ir rinkų institucijai (ESMA) laikinai pripažinti šiuo metu Jungtinėje Karalystėje įsteigtas pagrindines sandorio šalis, kad jos galėtų laikinai toliau teikti paslaugas Sąjungoje. Komisija padarė išvadą, kad ES 27 valstybių narių bendrovėms reikia šio laikotarpio, kad atsirastų tikrai gyvybingų alternatyvų Jungtinės Karalystės veiklos vykdytojams;
- ✓ laikiną sąlyginį 24 mėnesius galiosiantį sprendimąⁱⁱ dėl lygiavertiškumo siekiant užtikrinti, kad Jungtinės Karalystės **centriniai vertybinių popierių depozitoriumai** paslaugas teiktų be sutrikimų. Jis laikinai leis jiems toliau teikti notarines ir centralizuoto tvarkymo paslaugas veiklos vykdytojams Sąjungoje. Tai sudarys sąlygas ES 27 valstybių narių veiklos vykdytojams, kurie šiuo metu neturi alternatyvos ES 27 valstybėse narėse, vykdyti ES teisėje numatytas pareigas;
- ✓ du deleguotuosius reglamentus^{iii,iv}, kuriais fiksuotą laikotarpį palengvinama **tam tikrų ne biržos išvestinių finansinių priemonių sutarčių su Jungtinėje Karalystėje įsteigta sandorio šalimi** novacija, siekiant tą sandorio šalį pakeisti Sąjungoje įsteigta sandorio šalimi. Taip sudaromos sąlygos perleisti tokias sutartis ES 27 valstybės narės sandorio šaliai, kartu išsaugant jų statusą, t. y. toliau taikant išimtį, taigi nekeliant tarpuskaitos ir garantinių įmokų reikalavimų, numatytų Europos rinkos infrastruktūros reglamente. Tokioms sutartims, parengtoms iki Europos rinkos infrastruktūros reglamento įsigaliojimo, jo reikalavimai netaikomi. Šiuo aktu bus užtikrinta, kad keičiant sandorio šalį nepasikeistų statusas – toliau būtų taikoma išimtis.

Visuose finansinių paslaugų sektoriuose įmonės turėtų toliau imtis visų būtinų rizikos mažinimo priemonių ir stengtis užtikrinti nenutrūkstamą klientų aptarnavimą. Įmonės turėtų aktyviai informuoti klientus apie priemones, kurių jos ėmėsi, ir apie tai, kaip jas įgyvendina. Savo ruožtu Jungtinės Karalystės įmonių klientai Europos Sąjungoje turi pasirengti išstojimo variantui, kai jų paslaugų teikėjui ES teisė nebetaikoma.

Oro transportas

Jei Susitarimas dėl išstojimo nebus ratifikuotas, nuo išstojimo dienos oro eismas tarp ES ir Jungtinės Karalystės bus nutrauktas. Šiandien Komisija priėmė dvi laikinas priemones, kuriomis siekiama išvengti visiško oro eismo tarp Sąjungos ir Jungtinės Karalystės nutrūkimo ir užtikrinti bazinį susisiekimą:

- ✓ pasiūlymą dėl reglamento^v, kuriuo laikinai (12 mėnesių) užtikrinamas **Jungtinės Karalystės ir ES 27 valstybių narių tam tikrų oro susisiekimą paslaugų teikimas** ir Jungtinės Karalystės oro vežėjams leidžiama nenusileidžiant skristi virš Sąjungos teritorijos, nutūpti Sąjungos teritorijoje ne eismo tikslais ir teikti reguliaraus ir nereguliaraus tarptautinio keleivių ir krovinių vežimo oro transportu paslaugas. Tai bus leidžiama, jei Jungtinė Karalystė suteiks lygiavertes teises Sąjungos oro vežėjams ir užtikrins sąžiningos konkurencijos sąlygas;

- ✓ pasiūlymą dėl reglamento^{vi} dėl **aviacijos saugos**, kuriuo laikinai, 9 mėnesiams, pratęsiamas tam tikrų esamų licencijų galiojimas, kad būtų atsižvelgta į savitą padėtį aviacijos saugos sektoriuje, mat Europos Sąjungos aviacijos saugos agentūra (EASA) tam tikrus sertifikatus gali išduoti tik pagal trečiojoje šalyje išduotą licenciją, o Jungtinė Karalystė licencijas gali išduoti tik nuo išstojimo dienos, kai bus atgavusi projektavimo valstybės statusą.

Būtinai tik ES lygmens nenumatytų atvejų veiksmai ir tik jie gali užtikrinti reikiamą teisinę sistemą siekiant išvengti staigaus veiklos nutrūkimo oro transporto srityje¹⁸. Papildomos nacionalinės priemonės nebūtinės.

Krovinių vežimas keliais

Jei Susitarimas dėl išstojimo nebus ratifikuotas, krovinių vežimas keliais tarp ES ir Jungtinės Karalystės bus smarkiai suvaržytas ir vyks tik tiek, kiek leis tarptautinė ribotų kvotų sistema. Šiandien Komisija priėmė priemonę, kuria siekiama užtikrinti bazinį susisiekimą. Tai leis Jungtinės Karalystės veiklos vykdytojams laikinai vežti prekes į Sąjungą, jei Jungtinė Karalystė suteiks lygiavertes teises Sąjungos krovinių vežėjams ir jei bus sudarytos sąžiningos konkurencijos užtikrinimo sąlygos:

- ✓ pasiūlymą dėl reglamento^{vii}, kuriuo laikinai, 9 mėnesiams, Jungtinėje Karalystėje licencijuotiems krovinių vežėjams leidžiama vežti krovinius keliais iš Jungtinės Karalystės teritorijos į ES 27 valstybių narių ir atgal.

ES lygmens nenumatytų atvejų veiksmas būtinas siekiant užtikrinti tinkamą krovinių vežimo keliais teisinį pagrindą. Seni dvišaliai susitarimai dėl krovinių vežimo keliais teisių pakeisti ES teisės aktais ir negali būti atnaujinti. Bet koks naujas dvišalis susitarimas sukeltų painiavą dėl kompetencijos ir nesudarytų sąlygų vežti krovinius keliais į Jungtinę Karalystę kitos valstybės narės vežėjui, t. y. vežimui kitos šalies kelių transporto priemone. Todėl tai nėra praktiškas sprendimas.

Muitinė ir prekių eksportas

Jei Susitarimas dėl išstojimo nebus ratifikuotas, nuo išstojimo dienos bus taikomi visi atitinkami ES teisės aktai dėl importuojamų ir eksportuojamų prekių. Tai reiškia muitų ir mokesčių rinkimą, taip pat formalumų ir kontrolės, kurių reikalaujama pagal dabartinę teisinę sistemą, vykdymą siekiant užtikrinti vienodas sąlygas.

Ir toliau labai svarbūs valstybių narių veiksmai. Valstybės narės turi imtis visų būtinų veiksmy, kad, jei Susitarimas dėl išstojimo nebus ratifikuotas, nuo išstojimo dienos galėtų taikyti Sąjungos muitinės kodeksą ir atitinkamas netiesioginio apmokestinimo taisykles visam importui iš Jungtinės Karalystės ir eksportui į ją. Jos turėtų naudotis turimomis galimybėmis išduoti leidimus taikyti Sąjungos muitinės kodekse numatytas supaprastintas priemones. Susitikimuose su valstybėmis narėmis Komisija pateikė išsamią informaciją apie Sąjungos muitinės kodekse numatytas galimybes.

---

¹⁸ Komisija pabrėžė, kad suinteresuotieji subjektai – oro vežėjai, gamybos ir techninės priežiūros organizacijos, taip pat licencijuoti darbuotojai – turi kuo anksčiau siekti gauti reikiamas licencijas, sertifikatus ir patvirtinimus. Komisija taip pat pakartoja, kad įmonėms, norinčioms būti pripažintoms ES oro vežėjais, būtina imtis visų būtinų priemonių, kad jos atitiktų šį reikalavimą 2019 m. kovo 30 d.

Šiandien Komisija taip pat priėmė šią techninę priemonę:

- ✓ deleguotąjį reglamentą^{viii}, kuriuo Jungtinę Karalystę supančios jūros įtraukiamas į nuostatas dėl terminų, per kuriuos įvežimo bendrosios deklaracijos ir išankstinės išvežimo deklaracijos turi būti pateiktos prieš atvykstant į Sąjungos muitų teritoriją arba išvykstant iš jos.

Jei Susitarimas dėl išstojimo nebus ratifikuotas, nuo išstojimo dienos **dvejopo naudojimo prekių eksportui** iš ES į Jungtinę Karalystę reikės individualių licencijų. Dvejopo naudojimo prekės yra prekės, programinė įranga ir technologijos, kurias galima naudoti tiek civiliniais, tiek kariniais tikslais. Sąjunga kontroliuoja dvejopo naudojimo prekių eksportą, tranzitą ir tarpininkavimą, kad galėtų prisidėti prie tarptautinės taikos ir saugumo ir užkirsti kelią masinio naikinimo ginklų platinimui. Sąjungos bendrieji eksporto leidimai suteikia galimybę tam tikromis sąlygomis eksportuoti dvejopo naudojimo prekes į tam tikras paskirties vietas¹⁹. Siekdama, kad dvejopo naudojimo prekių eksporto į Jungtinę Karalystę kontrolė būtų lengvesnė nuo išstojimo dienos (jei Susitarimas dėl išstojimo nebus ratifikuotas), ir užtikrinti sklandų eksporto licencijų išdavimo tvarkos veikimą visose ES 27 valstybėse narėse, Komisija priėmė šį aktą:

- ✓ pasiūlymą dėl reglamento^{ix}, kuriuo Jungtinę Karalystę įtraukiama į sąrašą šalių, kurioms visoje ES galioja dvejopo naudojimo prekių eksporto bendrasis leidimas.

Europos Sąjungos klimato politika

Europos Sąjungos klimato politiką sudaro įvairios priemonės, visų pirma apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema ir hidrofluorangliavandenilių pateikimo rinkai kvotų sistema. **Apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema** veikia pagal apyvartinių taršos leidimų pasiūlos rinkos mechanizmus. Jei Susitarimas dėl išstojimo nebus ratifikuotas, Jungtinę Karalystę nebedalyvaus sistemoje ir dėl jos išduotų apyvartinių taršos leidimų gali susidaryti perteklinė pasiūla. Siekdama išvengti galimo rinkos iškraipymo ir užtikrinti sklandų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos veikimą ir aplinkosauginį naudingumą, Komisija priėmė šį teisės aktą:

- ✓ Komisijos sprendimą^x nuo 2019 m. sausio 1 d. **laikinais sustabdyti** nemokamų apyvartinių taršos leidimų suteikimą Jungtinei Karalystei ir su ja susijusius aukcionus ir mainus už tarptautinius kreditus.

Be to, jei Susitarimas dėl išstojimo nebus ratifikuotas, Jungtinę Karalystę nebus **hidrofluorangliavandenilių** pateikimo rinkai kvotų sistemos dalis. Todėl Komisija priėmė šias priemones:

- ✓ įgyvendinimo sprendimą^{xi}, kuriuo Jungtinės Karalystės įmonėms suteikiama galimybė gauti atitinkamą metinę pateikimo ES 27 valstybių narių rinkai kvotą.
- ✓ įgyvendinimo reglamentą^{xii}, kuriuo siekiama užtikrinti, kad bendrovių pranešimuose būtų atskirai nurodytos ES rinka ir Jungtinės Karalystės rinka, kad ateityje būtų galima teisingai paskirstyti kvotas.

¹⁹ Sąjungos bendrasis eksporto leidimas taikomas eksportui į Australiją, Kanadą, Japoniją, Naująją Zelandiją, Norvegiją, Šveicariją, Lichtenšteiną ir Jungtines Amerikos Valstijas.

Kiti sektoriai

Komisija kartoja esanti pasiryžusi užtikrinti, kad **dabartinės Airijos ir Šiaurės Airijos pasienio grafystėms skirtos programos** būtų tęsiamos visų išstojimo variantų atveju, nes regioninis bendradarbiavimas šioje vietoje ypač svarbus. Šiuo tikslu Komisija šiandien priėmė šį dokumentą:

- ✓ Reglamento^{xiii}, kuriuo siekiama užtikrinti programos PEACE IV (Airija ir Jungtinė Karalystė) ir Jungtinės Karalystės ir Airijos programos (Airija, Šiaurės Airija ir Škotija) tęstinumą iki 2020 m. pabaigos, pasiūlymą.

Komisija pabrėžia, kad būsimoje daugiametėje finansinėje programoje ji pasiūlė tęsti ir didinti tarpvalstybinę paramą taikai ir susitaikymui Airijos ir Šiaurės Airijos pasienio grafystėse²⁰.

Galiausiai, Jungtinei Karalystei išstojus iš ES, reikia padaryti tam tikrus **statistikos** taisyklių pakeitimus. Šiuo klausimu Komisija šiandien priėmė šį teisės aktą:

- ✓ Komisijos deleguotąjį reglamentą^{xiv} dėl Jungtinės Karalystės mokėjimų balanso, tarptautinės prekybos paslaugomis ir tiesioginių užsienio investicijų statistinių duomenų pateikimo.

6. Tolesni su nenumatytais atvejais susiję veiksmai

Artimiausiomis savaitėmis Komisija toliau įgyvendins nenumatytų atvejų veiksmų planą. Ji toliau stebės, ar reikia imtis papildomų veiksmų.

Bus tęsiamas glaudus bendradarbiavimas su valstybėmis narėmis, be kita ko, per sektorinius seminarus Tarybos darbo grupėje (50 straipsnis). Komisija dalyvaus Europos Parlamento ir Tarybos posėdžiuose dėl parengties ir nenumatytų atvejų klausimų, kiek tik reikės.

Komisija ragina abi teisėkūros institucijas **užtikrinti siūlomų teisės aktų priėmimą**, kad jie įsigaliotų iki Jungtinės Karalystės išstojimo iš ES dienos. Komisija taip pat pabrėžia Europos Parlamentui ir Tarybai: svarbu, kad deleguotieji aktai įsigaliotų kuo greičiau.

Galiausiai, Komisija dar kartą ragina valstybes nares **likti vieningas taip pat ir vykdant nenumatytų atvejų veiklą**: susilaikyti nuo dvišalių susitarimų, kurie būtų nesuderinami su ES teise ir negali pasiekti tokių pačių rezultatų kaip ES lygmens veiksmai. Tokie susitarimai taip pat apsunkintų bet kokių būsimų ES ir Jungtinės Karalystės santykių kūrimą.

---

²⁰ COM(2018) 374 *final*.

Komisijos priimtų teisės aktų sąrašas

-
- i Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES), kuriuo ribotam laikotarpiui nustatoma, kad pagrindinėms sandorio šalims Jungtinėje Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystėje taikoma reguliavimo sistema yra lygiavertė pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 648/2012 (C(2018) 9139).
- ii Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES), kuriuo ribotam laikotarpiui nustatoma, kad Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės centriniams vertybinių popierių depozitoriumams taikoma reguliavimo sistema yra lygiavertė pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 909/2014 (C(2018) 9138).
- iii Komisijos deleguotasis reglamentas (ES), kuriuo iš dalies keičiamas Deleguotasis reglamentas (ES) 2015/2205, Deleguotasis reglamentas (ES) 2016/592 ir Deleguotasis reglamentas (ES) 2016/1178, kuriais papildomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 648/2012 nuostatos dėl tarpuskaitos prievolės techninių reguliavimo standartų, siekiant nukelti atidėtas tarpuskaitos prievolės taikymo tam tikroms ne biržos išvestinių finansinių priemonių sutartims pradžios datas (C(2018) 9122).
- iv Komisijos deleguotasis reglamentas (ES), kuriuo dėl datos, iki kurios sandorio šalys gali toliau taikyti savo rizikos valdymo procedūras tam tikroms ne biržos išvestinių finansinių priemonių sutartims, kurių tarpuskaitos pagrindinė sandorio šalis neatlieka, iš dalies keičiamas Deleguotasis reglamentas (ES) 2016/2251, kuriuo papildomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 648/2012 (C(2018) 9118).
- v Komisijos pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl bendrų taisyklių, kuriomis užtikrinamas bazinis susisiekimasis oru, susijęs su Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės išstojimu iš Sąjungos (COM(2018) 893 *final*).
- vi Komisijos pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl tam tikrų aviacijos saugos aspektų, susijusių su Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės išstojimu iš Sąjungos (COM(2018) 894 *final*).
- vii Komisijos pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl bendrųjų taisyklių, kuriomis užtikrinamas bazinis susisiekimasis krovinių vežimo keliais sektoriuje, atsižvelgiant į Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės išstojimą iš Sąjungos (COM(2018) 895 *final*).
- viii Komisijos deleguotasis reglamentas, kuriuo dėl prekių, vežamų jūra iš Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės, Normandijos salų ir Meno salos arba į jas, įvežimo bendrųjų deklaracijų ir išankstinių išvežimo deklaracijų pateikimo terminų iš dalies keičiamas Deleguotasis reglamentas (ES) 2015/2446 (C(2018) 9094).
- ix Komisijos pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo dėl Sąjungos bendrojo tam tikrų dvejetainio naudojimo prekių eksporto iš Sąjungos į Jungtinę Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystę leidimo suteikimo iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 428/2009 (COM(2018) 891 *final*).
- x 2018 m. gruodžio 17 d. Komisijos sprendimas, kuriuo vyriausiajam administratoriui nurodoma, kad Europos Sąjungos sandorių žurnalas laikinai nepatvirtintų atitinkamų procesų, susijusių su Jungtine Karalyste ir nemokamų apyvartinių taršos leidimų suteikimu, aukcionais ir mainais už tarptautinius kreditus (C(2018) 8707).
- xi 2018 m. gruodžio 17 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas, kuriuo dėl pamatinių verčių, 2019 m. kovo 30 d. – 2020 m. gruodžio 31 d. laikotarpiu taikomų Jungtinėje Karalystėje įsisteigusiams gamintojams ar importuotojams, pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 517/2014 pranešusiems apie teisėtą hidrofluorangliavandenilių pateikimą rinkai po 2015 m. sausio 1 d., iš dalies keičiamas Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2017/1984, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 517/2014 dėl fluorintų šiltnamio efektą sukeliančių dujų nustatomos pamatinės vertės (C(2018) 8801).
- xii 2018 m. gruodžio 14 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas, kuriuo dėl Reglamento (ES) Nr. 517/2014 19 straipsnyje nurodytų pranešinių duomenų apie Jungtinės Karalystės ir 27 valstybių

---

narių Sąjungos rinkoms pateiktus hidrofluorangliavandenilius iš dalies keičiamas Įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 1191/2014 (C(2018) 8575).

xiii Komisijos pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo sudaromos sąlygos toliau vykdyti teritorinio bendradarbiavimo programas – programą PEACE IV (Airija ir Jungtinė Karalystė) ir Jungtinės Karalystės ir Airijos programą (Airija, Šiaurės Airija ir Škotija) – Jungtinei Karalystei išstojus iš Europos Sąjungos (COM(2018) 892 *final*).

xiv 2018 m. gruodžio 19 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES), kuriuo dėl geografinio skirstymo lygmenų iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 184/2005 I priedas (C(2018) 8872).